

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Quæstiuncula, quid, & quomodo Signa Realia, vocalia & scripta significant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

QVÆSTIVNCVLA

Quid, & Quomodo Signa Realia, vocalia & scripta significant.

RESOLUTIO I.

CLXXXVIII. **D**ico 1. Signa Realia significant primariò & immediatè res ipsas, ad quas significandas sunt instituta, conceptum verò instituentis secundariò & mediatè.

CLXXXIX. Probatur prima pars: quia ad eas primariò & immediatè significandas sunt instituta, ergò &c. Colligitur 1. veritas antecedentis, Ex eo, quod qui ad fores suas scopas appendit, primariò & immediatè intendat transeuntem ducere in cognitionem cervisiæ venalis, sicut primariò & immediatè intendit cervisiæ vendere, & ex ea vendita lucrum reportare; non verò conceptum suum manifestare, quandoquidem ex ejus manifestatione, lucrum, quod prændit, nequeat reportare.

Colligitur 2. quia, qui sitit, & videt scopas foribus appensas, vadit & petit cervisiæ primariò & immediatè, sicuti primariò & immediatè prændit suam sitim extinguere; non verò conceptum illas appendentis, cum per illum suam sitim extinguere non possit. sed

cc. Dices quid si is, qui scopas appendit, intenderet vapulare debere omnem illum, qui ad talem domum accederet? numquid inde sequitur quod hic vapulando suam sitim extinguere deberet; ac proinde imprudenter facere, si prius & primariò ad conceptum appendentis non attenderet? ergò signum reale significat primariò & immediatè conceptum.

ccI. Respondeo, transeat antecedens, nego sequelam, videlicet quod talis imprudenter ageret, nam is ageret juxta consensum & institutionem communem, secundum quam scopæ foribus appensæ in Flandria significant cervisiæ venalem; ille verò autoritate privata, quæ communi institutioni prævalere non potest; unde duplum recipere deberet.

ccII. Secunda pars patet, quia signa realia omne illud significant in cujus cognitionem nos ducunt, sed etiam nos ducunt in cognitionem conceptus instituentis, ut experimur, & illum primariò ac immediatè non significant, ergò secundariò & mediatè.

RESOLUTIO II.

ccIII. **D**ico 2. Signa vocalia five voces, etiam primariò & immediatè respectu audientis significant res ipsas, ad quas significandas sunt instituta, conceptum verò proferentis secundariò & mediatè.

Dixi respectu audientis, quia respectu proferentis possunt primariò & immediatè res vel conceptus significare, prout fuerit intentio proferentis.

cciv. Probatur Resolutio pro prima parte, quia ad eas primariò & immediatè significandas sunt instituta, ergò &c. Veritas autem antecedentis hujus probationis.

ccv. Colligitur primò ex eo quod, qui in sylva super quercum existens videt lupum famelicum & furibundum ire obviam peregrino, clamans *fuge a-*

mice, ecce lupus famelicus & furibundus tibi obviam venit, intendat primariò & immediatè peregrinum ducere in cognitionem rerum significatarum per illas voces, ergò illas primariò & immediatè significant; alioqui adhiberet alia signa eas primariò & immediatè significantia, ut tantum nocumentum à proximo certius removeret.

ccvi. Colligitur 2. Ex eo, quod peregrinus audiens prædictas voces, parum attendens ad conceptum clamantis, verusne, an delusorius sit, sibi præcaveat, & quam citissime fugiat, aut arborem conscendat, quod non faceret quin ad conceptum clamantis attenderet, si illum primariò significaret.

ccvii. Colligitur 3. quia qui Atheum docet Deum esse, non intendit primariò & immediatè eum docere se habere conceptum de existentia Dei, sed existentiam Dei primariò & immediatè per illas voces significatam, sine cujus notitia salvari non potest; ergò illas primariò & immediatè significant, alioqui alia signa adhiberet eam primariò & immediatè significantia, ut ipse de tam necessaria charitate præstita certior fieret.

ccviii. Colligitur 4. quia signa vocalia inventa sunt ad significanda primariò & immediatè sensibilibus, quod nostri conceptus primariò & immediatè insensibilibus & spiritualiter significant; nam substituantur loco conceptuum juxta Aristotelem primo de Interp. cap. prim. *ea quæ in voce versantur, signa sunt affectuum, qui in anima sunt*: Sed conceptus primariò & immediatè significant res, ut Resol. 1. vidimus, ergò &c.

ccix. Colligitur 5. ex Aristotele, qui sæpè dicit voces poni loco rerum in argumentatione, & nominatim lib. cit. cap. ultimo de propositione vocali dicit, *ab eo quod res est vel non est, propositio est vera vel falsa*; ergò significant primariò & immediatè res, alioqui dicere debuisset, *ab eo quod conceptus est vel non est, propositio est &c.*

ccx. Nec dicas primò. Saltem hæ voces *conceptus, cognitio* &c. Non significant primariò & immediatè res: nam per rem hic intelligimus aliquid realiter distinctum ab actu, quo representatur, alioqui frustra quæreretur, an voces primariò & immediatè res? an conceptus significant? significata verò istarum vocum *conceptus, cognitio* &c. cum seipsa representent, ut summum esse possunt aliquid realiter distinctum ab actu reflexo, ad quem se habent, sicut alia res ad directum.

ccxi. Nec dicas 2. quod si voces non significant primariò & immediatè conceptus, nullum fore mendacium: nam mendacium non sumitur ab eo quod voces hoc vel illud primariò & immediatè significant, sed ab eo quod loquens intendat voces substituere loco conceptuum, quibus contrarios habet.

ccxii. Secunda pars probatur uti Resol. 1. & Aristotele statim citato.

RESOLUTIO III.

Antè Resolutionem.

ccxiii. **S**uppono signum scriptum esse duplex, unum constans litteris tamquam materia, & significatione tamquam forma: alterum constans foliis punctis, lineolis, picturis &c. & vocatur Hieroglyphicum; talia sunt scripturæ Iaponicæ & olim hebraicæ, idem dic de chyfra. 1. 2. 3. 4. hoc supposito.

Dico 3.

ccxiv. Dico 3. Signa scripta constantia litteris &c. primario & immediate significant voces.

ccxv. Probatur, quia signa scripta primario & immediate significant id, quod ipsa legenti primario & immediate occurrit; atqui legenti hæc signa scripta, *album, brutum*, &c.; primario & immediate occurrunt voces *album, brutum*, &c.; ergo &c.; veritas minoris.

ccxvi. Colligitur ex eo, quod legendo pronuntiat *album, brutum*, &c., non autem significatur *album*, scilicet habens albedinem, nec significatur *brutum*, scilicet habens brutalitatem, nec conceptus scribentis, quod alioqui fieri deberet.

ccxvii. Obicies 1. ex R. Patre Thoma Comptono disput. 4. Logica, sect. 5. oppositum certius videtur, quam ut in dubium vocari possit: surdi enim & muti scribere docentur, & verbis, *homo, equus*, &c., quæ in charta, vel ipsi formant, vel alii, non significant voces ore prolatas, quia sui percipiendi aut voces articulandi capaces non sunt: ergo &c.

ccxviii. Respondeo, præterquam quod merito opponatur, voces sapientius proferri aut inprimi ab ignorantibus res per eas significatas, ac proinde illis res significare non posse; illis per accidens voces scriptas significare immediate & primario conceptus, sicut per accidens surdi & muti sunt: nostra autem Resolutio, utpote generalis, attendere debet ad id, quod per se communiter fit; unde nego consequentiam.

ccxix. Obicies 2. Ex eodem. Præsumendum est, homines scripturam instituisse, ut res immediate significant; ut quid enim frustra & sine necessitate interposuissent significationem vocum per scripturam, si immediate per scripturam res intelligi possit: ergo &c.

ccxx. Confirmatur: dum homines se mutuo litterarum officio salutant, non est his cura, ut articulatum vocis sonum & artificiosam pronuntiationem, sed ut res sub ipsis signis contentas percipiat is, ad quem litteræ diriguntur: ergo &c.

ccxxi. Respondeo præsumendum, homines instituisse, quod experientia fieri docet; experientia autem docet, legentem, non res per scripturam significatas legere, sed voces, quas scribens loquendo proferit: igitur præsumendum est, homines scripturam instituisse, ut voces immediate & primario significant, neque frustra interposuissent significationem vocum per scripturam, quia scripturæ sunt institutæ ad significanda ea, quæ continuo proferremus, si æque verbo ac scripturæ possemus: deinde multæ scripturæ sunt institutæ ad discendum voces proferre, ut patet ex discentibus linguas: imò vel ipsa Ecclesia obligat ad horas voce, & prohibet, mente recitare: nec est cur in eo dicatur, secundarium scripturæ significatum petere, primarium negligere; & alioqui nulla esset distinctio inter institutionem scripturæ & vocum: unde nego consequentiam.

Ad confirmationem.

ccxxii. Respondeo illos, qui litteris sese mutuo salutant, ad res simpliciter non attendere, sed ad res, quatenus à tali vel tali persona, si præsens esset, sibi voce significantur: quia si credatur præsens aliud dictura, despicitur. Ex quo liquet, prius scripturam voces scribentis significare, quam res. Unde nego consequentiam.

R. P. Francisci Bone Spei Logica.

RESOLUTIO IV.

ccxxiii. Dico 4. Signa scripta constantia solis punctis lineolis, picturis &c. primario & immediate significant res, nullatenus voces. Probatur, quia ad eas significandas sunt primario & immediate instituta, ergo &c.; veritas antecedentis.

ccxxiv. Colligitur 1. ex hoc signo '†', dato quod apud certæ nationis homines quinq; vulnera Christi significet, sic ea significat, ut voces nullatenus significet; quia voces articulantur, hoc signum articulari non potest, nisi per litteras, quo casu transiret ab hieroglyphico ad scriptum: constans litterarum tamquam materia, & de eo, ut antè loquendum foret.

ccxxv. Colligitur 2. Quia signum allatum adhuc idem significaret, puta quinque vulnera Christi, licet omnes voces essent vel fuissent impossibiles: idem est de hac nota Chyfræ 3. quæ etiam dicto casu tria significaret.

ccxxvi. Confirmatur: eodem modo dicta signa se habent ad suum significatum, quò statua Cælaris ad Cæsarem, sed hæc primario & immediate significat Cæsarem, ergo & illa suum significatum.

D. V B I V M. II.

Quid Nomen.

ccxxvii. Dico. Difficulus traditur bona Nominis definitio, quæ exactè distinguat ly *cano* à *coena*; *prandeo* à *prandio*; *prandens* quatenus gerundium, à *prandens* quatenus verbale & declinativum per casus; *prædefiniens*, *prævidens* &c.; à *prædefinivit*, *prævidit* &c.; *præsens* à *præest*; *præteritum* à *præterivit*; *futurum* ab *erit*, ut patet 1. ex definitione Nicolai Nebrissenis quem sequitur Arriaga, *Nomen est vox declinata per casus*. Contra quam præterea est, quod casus obliquus non declinetur per casus, & tamen sit nomen haud minus, quam rectus ut rectus: Deinde etiam, quod sicut dantur voces ex instituto nihil significantes, ita dentur nomina ex instituto indeclinabilia, ut *gelu*: si dicat *gelu* declinari, sed secundum eandem semper terminationem; idem dicam de *quia* & similibus adverbis, quæ per illam definitionem non excludit: ut patet. 2. Ex communis definitione, quam adfert Pater Comptonus ex Aristotele Periherm. cap. 2. *Vox significativa ex instituto sine tempore, cujus nulla pars significat separatam, finitam & rectam, quæ cum verbo est, veram vel falsam efficit orationem*. ubi ly, *sine temporis differentia*, ita explicat, ut non significet actionem in certa ex primariis temporis differentia conjungi cum eo, à quo proficiscitur. Sed contra etiam est, quod ista definitio non excludat gerundia quæ gerundia; participia quæ participia; & supina quæ supina, quæ, ut talia, sunt verba, & tamen in se, in certa ex primariis temporis differentia actionem conjungi cum eo, à quo proficiscuntur, non significant. Deinde cæteræ particulae frustra adduntur: quia non homo, hominem &c., haud minus sunt nomen, quam homo. Quare aliter fit.

RESOLUTIO.

ccxxviii. Dico, nomen est vox cathegorematica, nec in se nec in toto in certa ex primariis temporis differentia agere seu actionem suo agenti conjungi significans. Per ly *nec in se nec in toto* excludit gerundia & supina quæ talia. Per cætera, excludit ea de quibus antè.

B

DVBIVM